

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/33/2026
Identifikačné číslo spisu:	6424010507
Dátum vydania rozhodnutia:	19.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6424010507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného X. U., pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 19. mája 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. mája 2025, sp. zn. 3To/32/2025, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného X. U. odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 2. apríla 2025, sp. zn. 4T/65/2024 uznal obvineného X. U. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu so zločinom marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste v meste Bardejov za poskytnutie finančnej odmeny vo výške 5 000 Eur požiadal U. U., nar. XXXX, že tento pre neho nájde na strednom Slovensku osobu J. Y., nar. XXXX, t.č. bytom B., ktorého mal bez súhlasu a proti jeho vôli dopraviť do mesta Bardejov a odovzdať mu ho, ktorý J. Y. v konaní vedenom na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši pod sp. zn. 7T 8/2023 vystupuje ako poškodený a usvedčuje ho z trestného činu vydierania, kde rozsudkom zo 6. mája 2024, sp. zn. 7T/8/2023 bol neprávoplatne odsúdený k súhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov a opätovne odsúdený dňa 24. februára 2025 k súhrnnému nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov, voči ktorému sa odvolal, kde následne U. U. sa dňa 18. júna 2024 dostavil do okresu Žiar nad Hronom a v obci W. navštívil Y. X.,

nar. XXXX, ktorý dňa 18. júna 2024 v čase o 21.14 h kontaktoval L. O., zamestnávateľa J.Š. Y., aby sa dostavil na salaš do obce W., kde ho na druhý deň ráno dňa 19. júna 2024 U. U. informoval, aby si strážil chlapca, že jemu dal objednávateľ 5.000 Eur, aby uniesol chlapca za 5 tisíc, čím mal na mysli osobu J. Y., ktorého mal uniesť do Bardejova a odovzdať ho objednávateľovi, čo tento nedovolil, odmietol im oznámiť miesto, kde sa J. Y. nachádza a súčasne ho dňa 19. júna 2024 pred pripravovaným úmyslom varoval, kde J. Jurcak zo strachu o svoj život ihneď dňa 19. júna 2021 podal trestné oznámenie.

Okresný súd podľa § 183 ods. 2 Trestného zákona, v spojení s § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 28. mája 2025, sp. zn. 3To/32/2025 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

II.

Dovolanie a vyjadrenie k nemu

Proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu podal obvinený dovolanie prostredníctvom obhajcu 5. februára 2026 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania uviedol, že skutok ako je opísaný vo výroku rozsudku nenapĺňa zákonné znaky prípravy na zločin a bol nesprávne právne posúdený. Zo skutkových zistení nevyplýva, že sa skutok stal. Z ustálenej súdnej praxe je zrejmé, že príprava na zločin musí predstavovať konkrétne, vážne a reálne konanie, ktoré je bezprostredne spôsobilé viesť k dokonaniu trestného činu, pričom samotné verbálne vyjadrenia, hypotetické úvahy, alebo reči bez reálneho úmyslu trestnú zodpovednosť nezakladajú.

Zo skutkového stavu tak, ako bol ustálený súdmi nižších stupňov nevyplýva žiadna existencia určitého a vážneho úmyslu obvineného, ani existencia reálnej dohody medzi konkrétnymi osobami, či akéhokoľvek konania bezprostredne smerujúceho k obmedzeniu osobnej slobody poškodenej osoby, resp. marenia spravodlivosti. Napadnuté súdne rozhodnutia sú založené výlučne na sprostredkovaných výpovediach „z počutia“, výpovediach osôb pod vplyvom alkoholu, vyjadreniach, ktoré samotní svedkovia označili za nevážne, žartovné a nereálne.

Rozhodnutia súdov vykazujú extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a právnymi závermi. Súdny rozhodol o vine obvineného napriek tomu, že poškodený J. Y.H.W. uvádzal časové údaje, ktoré sú logicky a fakticky nemožné. Neexistuje jediný priamy dôkaz o tom, že by obvinený niekomu uložil úlohu poškodeného vyhľadať alebo obmedziť na osobnej slobode, neexistuje žiadny dôkaz o reálnej pripravenosti alebo schopnosti takýto čin uskutočniť. Tieto rozpory neboli odstránené dokazovaním, alebo boli ignorované, čím došlo k porušeniu zásady práva na spravodlivý súdny proces.

Rozhodnutie je založené predovšetkým na výpovediach a zvukových záznamoch, ktoré vznikli počas masívneho požívania alkoholu zúčastnenými osobami, nepreukazujú vážnosť, určitý obsah, ani zámer a boli interpretované izolovane bez kontextu a v neprospech obvineného. Svedok U. U. opakovane uvádzal, že jeho vyjadrenia neboli myslené vážne. V posudzovanej veci neexistoval žiadny konkrétny plán kde, kedy a akým spôsobom by malo dôjsť k obmedzeniu osobnej slobody, nebol určený spôsob donútenia, žiadne miesto, ani logistické zabezpečenie a samotné osoby, ktoré mali byť do skutku zapojené popierali vážnosť a realitu konania.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu, a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * * * *

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom (ďalej len „prokurátorka“) sa vyjadrila k dovolaniu obvineného podaním z 13. marca 2026 a uviedla, že nie sú splnené dôvody dovolania. Dovolací súd nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, sú preň rozhodujúce skutkové zistenia tak, ako boli ustálené v rozsudku prvostupňového súdu.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obvinený X. U. za sľúbenú finančnú odmenu vo výške 5 000 Eur požiadal osobu U. U. o vyhľadanie osoby J. Y. na strednom Slovensku a o jeho protiprávne premiestnenie na východ Slovenska, z dôvodu jeho procesného postavenia ako svedka - poškodeného v inom trestnom konaní, kde proti nemu svedčil. V prípade takéhoto konania obvineného X. U. ide o aktívne vytváranie podmienok na spáchanie zločinu v zmysle ustanovenia § 13 ods. 1 Trestného zákona, pričom relevantnosť úmyslu potvrdzuje aj motív, a to konkrétna snaha o elimináciu tohto kľúčového svedka - poškodeného v inej trestnej veci.

Prokurátorka poukázala na zvukovú nahrávku, ktorá bola na hlavnom pojednávaní vykonaná ako zákonný dôkaz. Obsah nahrávky jasne usvedčuje odsúdeného X. U. z aktívnej snahy o zorganizovanie takpovediac únosu a obmedzenia osobnej slobody svedka - poškodeného J. Y., kde z jeho strany nešlo len o úvahy, ale o konkrétnu požiadavku, objednávku, sľubujúc odmenu za takéto ním požadované násilné konanie smerujúce voči osobe J.Š. Y.. Prepis nahrávky jednoznačne vyvracia tvrdenie obhajoby.

Samotný svedok U. U. považoval hrozbu zo strany odsúdeného X. U. za natoľko reálnu a nebezpečnú, že cítil potrebu varovať svedka L. O. ako zamestnávateľa svedka - poškodeného J. Y.. Práve táto zvuková nahrávka v spojení s vedomosťou o hroziacom treste odňatia slobody odsúdeného X. U. v inom trestnom konaní v trvaní 9 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne tvorí logickú reťaz dôkazov, ktorá neponecháva žiadny priestor pre pochybnosti o úmysle odsúdeného X. U. zmať spravodlivosť obmedzením osobnej slobody kľúčového svedka - poškodeného J. Y. v inom trestnom konaní.

Zvuková nahrávka zachytáva svedka U. U. v čase, keď ešte nebol pod procesným tlakom v postavení svedka a jeho vyjadrenia sú preto hodnoverné. Taktiež dáva jasný materiálny podklad, keď definuje osobu J. Y., sumu vo výške 5 000 Eur a motív konania odsúdeného X. U. spočívajúci v jeho obave z hroziaceho trestu v trvaní 9 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne. Nejde o žiadne hypotézy, ale o hmatateľné atribúty prípravy na zločin. Nahrávka len potvrdzuje výpovede svedkov Y. X. a L. O., čím vytvára uzavretý okruh dôkazov, ktorý dovolací súd v rámci skutkových zistení nie je oprávnený opätovne posudzovať, resp. meniť. Argumenty obhajoby o požívaní alkoholu, najmä čo sa týka svedka U. U., alebo o časových nezrovnalostiach vo výpovedi svedka -poškodeného J. Y., sú čisto skutkového charakteru. Skutočnosť, že svedok - poškodený J. Y. podal trestné oznámenie 19. júna 2024 v čase, kedy príprava na jeho obmedzenie osobnej slobody či únos vrcholila, svedčí o reálnosti a bezprostrednosti hrozby, nie o jej neexistencii.

Pokiaľ obhajoba argumentuje tým, že absentoval konkrétny plán, je potrebné uviesť, že judikatúra nevyžaduje detailný časový harmonogram, pričom pre naplnenie zákonných znakov prípravy postačuje určenie cieľa, v tomto prípade osoby J. Y., určenie odmeny (vo výške 5 000 Eur) a určenie účelu (dovlečenie do Bardejova). Subjektívny pocit svedka U. U. prezentovaný v konaní pred súdom, že nešlo o vážne reči, je vyvrátený práve jeho reálnym konaním - kontaktovaním svedka L. O., zamestnávateľa svedka - poškodeného J. Y., ako aj hľadaním miesta pobytu svedka - poškodeného J. Y..

Obvinený X. U. v podanom dovolaní formálne deklaruje dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, avšak jeho argumentácia v celom rozsahu smeruje výlučne proti skutkovým zisteniam súdov. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkový stav, pokiaľ nevykazuje prvky extrémneho rozporu, ktorý v tejto veci absentuje - a v tomto smere formulované dôvody nemôžu byť predmetom prieskumu zo strany dovolacieho súdu.

Na základe vyššie uvedených skutočností prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Obvinený vo svojom podaní z 2. apríla 2026 uviedol, že s vyjadrením prokurátorky nesúhlasí.

Spisový materiál bol spolu s podaným dovolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 17. apríla 2026.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania.

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku), sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“ (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo

veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Povedané inými slovami, predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

Ďalej predpokladá, ako už bolo vyššie uvedené výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchateľa alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nesprávne právne posúdenie skutku, absenciu konkrétnej dohody medzi osobami ohľadom konania smerujúceho k trestným činom kladeným mu za vinu, rozpor medzi vykonanými dôkazmi a právnymi závermi. Namietal tiež súdom oboznámený zvukový záznam, ktorý podľa dovolateľa vznikol po masívnom požívaní alkoholických nápojov. K námietkam obvineného považuje dovolací súd za potrebné najskôr uviesť nasledovné skutočnosti.

Podľa § 183 Trestného zákona sa trestného činu obmedzovania osobnej slobody dopustí ten trestnoprávne zodpovedný subjekt:

- (1) Kto inému bez oprávnenia bráni užívať osobnú slobodu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.
- (2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
 - a) závažnejším spôsobom konania,
 - b) z osobitného motívu,
 - c) ako verejný činiteľ,
 - d) na chránenej osobe, alebo
 - e) a spôsobí ním väčšiu škodu.

Týmto ustanovením sa chráni predovšetkým osobná sloboda v zmysle slobody pohybu, pričom ochrana sa poskytuje komukoľvek, pokiaľ obmedzovanie prekračuje hranice zákonných oprávnení. Ide o trváci trestný čin. Vyvolanie a udržiavanie protiprávneho stavu sa posudzuje ako jedno konanie, ktoré trvá tak dlho, kým je udržiavaný protiprávny stav (kým je obmedzená osobná sloboda). Obmedzenie osobnej slobody má dočasný charakter. Trestný čin je dokonaný už prvotným obmedzením osobnej slobody inej osoby.

Objektom tohto trestného činu je osobná sloboda v zmysle slobody voľného pohybu.

Objektívna stránka spočíva v konaní páchateľa, ktorý bráni inému užívať jeho slobodu pohybu, hoci aj na krátku dobu, ak je bránenie ťažko prekonateľné. Dĺžka doby, počas ktorej je obmedzená osobná sloboda inej osoby, z hľadiska vzniku trestnej zodpovednosti nie je rozhodujúca, môže byť však zohľadnená pri ukladaní trestu.

Bránenie v užívaní osobnej slobody je zásah do osobnej slobody zaručenej ústavou, ktorým sa znemožňuje alebo obmedzuje voľný pohyb človeka, a zároveň sa mu bráni o svojom pohybe slobodne rozhodovať.

Podľa § 140 Trestného zákona osobitným motívom sa rozumie spáchanie trestného činu

- a) na objednávku,
- b) z pomsty,
- c) v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin,
- d) v úmysle spáchať niektorý z trestných činov terorizmu,
- e) z nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie, alebo
- f) so sexuálnym motívom.

Na naplnenie osobitného kvalifikačného pojmu osobitného motívu bude postačovať, aby páchatel naplnil kritériá aspoň jedného zákonného znaku uvedeného v písmenách a) až f) tohto ustanovenia. Vylúčená však nie je ani kombinácia týchto zákonných znakov v konaní páchatel'a posudzovanom ako jeden skutok. Motívom konania páchatel'a posudzovaného ako jeden skutok môže byť súčasne okrem osobitného motívu aj iný druh motívu.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že motív trestného činu je teóriou trestného práva definovaný aj ako stav subjektívnej nespokojnosti človeka so stavom okolo neho a v ňom. Základom a podstatou motívu je teda nespokojnosť s aktuálnym stavom, ktorá vyvoláva v človeku potrebu alebo povinnosť hľadať nový cieľ, uskutočnenie niečoho nového, potreby alebo povinnosti konať v smere tohto uskutočnenia. Motív je nespochybniteľne kategóriou z pohľadu trestného práva významnou. Motív je zákonným znakom subjektívnej stránky základnej skutkovej podstaty niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona iba v prípade, ak je tento vyslovene v dikcii skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu špecifikovaný.

Osobitný motív v zmysle komentovaného ustanovenia je špecifickým druhom motívu vyskytujúceho sa ako zákonný znak kvalifikovaných skutkových podstát väčšieho množstva trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona. V prípade, že je určitý motív zákonným znakom základnej skutkovej podstaty niektorého trestného činu, nepoužije sa, v súlade so zásadou zákazu opätovného pričítania tej istej negatívnej okolnosti v neprospech páchatel'a, ako zákonný znak kvalifikovanej skutkovej podstaty toho istého trestného činu.

Naplnenie kritéria pomsty v konaní páchatel'a trestného činu potom bude spravidla predpokladať náležité preukázanie predchádzajúceho konania poškodenej osoby voči páchatel'ovi (skutočného alebo domnelého), ktoré páchatel vnímal natoľko negatívne (pričom je irelevantné, či dôvodne, alebo bezdôvodne), že toto bolo jedným z tzv. spúšťačov jeho konania právne kvalifikovaného ako trestný čin, ktorý páchatel spáchal. Takéto konanie môže voči páchatel'ovi smerovať buď priamo, alebo nepriamo (t.j. konanie bude primárne nemierené voči osobe odlišnej od páchatel'a, ktorý však takéto konanie bude sprostredkované chápať ako krivdu spáchanú aj voči nemu). Tzv. spúšťačom konania pritom vôbec nemusí byť konanie naplňajúce zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, ba ani priestupku; v tomto zmysle bude postačovať, aby páchatel spáchal trestný čin ako dôsledok akejkoľvek ťaživej situácie, ktorá bola podľa jeho názoru spôsobená konaním obete trestného činu, ktoré on pociťoval, či už právom, alebo neprávom, ako krivdu.

Podľa § 344 Trestného zákona sa trestného činu marenia spravodlivosti dopustí ten trestnoprávne zodpovedný subjekt:

- (1) Kto v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní
 - a) predloží dôkaz, o ktorom vie, že je sfaľovaný alebo pozmenený, na účel použiť ho ako pravý,
 - b) faľuje, pozmení alebo marí dôkaz, alebo bráni v získaní dôkazu,
 - c) marí alebo bráni prítomnosti alebo výpovedi strany trestného konania, účastníka súdneho konania, alebo ich zástupcov v konaní, svedka, znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, alebo
 - d) použije násilie, hrozbu násilia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy, aby pôsobil na sudcu, stranu trestného konania, účastníka súdneho konania, svedka, znalca, tlmočníka, prekladateľa alebo na orgán činný v

trestnom konaní, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov.

Objektom uvedeného trestného činu je záujem spoločnosti na spravodlivom rozhodnutí súdu, prípadne orgánu činného v trestnom konaní, na základe zákonne získaných a zákonne vykonaných dôkazov.

Objektívna stránka spočíva v alternatívnom konaní páchateľa. K písmenu d) je potrebné uviesť, že spočíva v konaní osoby, ktorá použije násilie, hrozbu násilia alebo hrozbu inej ťažkej ujmy. Takáto hrozba musí byť bezprostredná. Na trestnú zodpovednosť páchateľa bude postačovať, ak svoje konanie uskutoční v snahe na niektorú z tam uvedených osôb pôsobiť. Orgánmi činnými v trestnom konaní sú prokurátor a policajt.

Stranou trestného konania možno rozumieť subjekt trestného konania, ktorým je každý, kto má a vykonáva vplyv na priebeh konania a komu Trestný poriadok na uskutočnenie tohto vplyvu priznáva určité procesné práva alebo ukladá povinnosti. V konaní pred súdom je stranou ten, proti komu sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor;

Podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona prípravou na zločin je konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôbovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.

Príprava na zločin predstavuje konanie, ktoré zásadne nie je uvedené v znakoch skutkovej podstaty trestného činu a nesmeruje ešte bezprostredne k dokonaniu trestného činu. Prípravou sa rozumie činnosť, ktorá spočíva v akomkoľvek úmyselnom vytváraní podmienok pre spáchanie zločinu, vyvolávajúca vzdialené nebezpečenstvo následku, ktorý je znakom skutkovej podstaty zločinu, čím sa odlišuje od prejavu úmyslu trestný čin spáchať, ktorý túto povahu ešte nemá, a od pokusu trestného činu, pri ktorom konanie páchateľa pokročilo ďalej ako príprava a bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu.

Prípravu na zločin možno charakterizovať ako úmyselné konanie, ktoré spočíva vo vytváraní podmienok na spáchanie zločinu, ak nedošlo k pokusu alebo dokonaniu zločinu.

Z hľadiska zavinenia je na naplnenie znakov prípravy na zločin potrebné úmyselné zavinenie, ktoré musí pokrývať konanie, ktoré predpokladá § 13 ods. 1 Trestného zákona, ako aj smerovanie takéhoto konania ku spáchaniu zločinu.

Príprava na zločin musí byť úmyselne zameraná na individuálne určitý trestný čin. Príprava je trestná len pri úmyselných trestných činoch, ktorými sú všetky zločiny. Na vyhovenie trestnej zodpovednosti za prípravu na zločin z hľadiska zavinenia postačuje nepriamy úmysel. Formy prípravy na zločin môžeme deliť podľa toho, či sa páchateľ pripravoval na zločin, ktorý mal v úmysle spáchať sám alebo v súčinnosti s ďalšími osobami.

K právnej kvalifikácii súd prvého stupňa správne uviedol, že: „Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k jednoznačnému záveru, že obž. X. U. sa dopustil žalovaného skutku a svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkových podstát zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona s poukazom na § 140 písm. b/ Tr. zákona, v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu so zločinom marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona, v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zákona..... Obžalovaný je zo spáchania činu priamo usvedčovaný výpoveďami svedkov Y. X. a L. O., čiastočne i J. Y. a U. U., ako aj ďalšími vykonanými dôkazmi.

Svedok Y. X. vo svojej výpovedi potvrdil, že jeho stretnutie so U. predchádzala ešte udalosť asi týždeň - dva predtým, kedy bol v nočných hodinách na salaši Krahule napadnutý dvomi neznámymi osobami, ktoré mali na hlave kukly, pričom jeden z nich kričal, že ho má zabiť alebo biť, ale s maďarským prízvukom, či je tu O. alebo Y.. Mysleli si asi, že je ich tam viacej. Dostal ranu do hlavy, bili ho

basebalkou. On potom išiel okamžite upovedomiť Y., že niekto po ňom ide. Mal vedomosť, že Y. pracuje u L. O. na B., čo bolo cez kopec na salaši. Stretol sa vtedy s Y. aj O. a povedal, aby si Y. dával pozor, lebo dakto po ňom ide. Následne vypovedal k návšteve U. U., ktorý prišiel za ním na W. s tým, že mu musí niečo povedať. Potom mu hovoril, aby zavolať O., že mu musí povedať niečo súrne. U. mu aj povedal ešte predtým ako prišiel O., že 5 tisíc eur mu dával U. za to, že by ho dovezol J. Y. do Bardejova. Tiež sa ho pýtal, kde pracuje ten chlapec (Y.). On O. kontaktoval ešte v ten deň, ale on sa dostavil až na druhý deň okolo deviatej, aj s družkou T. W.. U. potom pred nimi rozprával, že X. U. mu núkal 5 tisíc eur za únos Y., ale že on za 5 tisíc eur nebude kokot, že bude takú robotu robiť a dostane za to 20 rokov. Povedal, že keď mu dá 100 tisíc, že ho rovno strelí. Mal ho doviezť, že vraj pre neho dostal U. 9 a pol roka, tak asi za to chceli zmazať trestné stíhanie alebo keby Y. stiahol výpoveď. To mu len U. povedal, že 9 a pol roka dostal U. za neho. On ani nevedel či je to pravda. Ešte pred tým stretnutím ako tam bol O. aj s W. počul ako U. U. volal pred ním mobilom so U.. Bolo to aj v rómskom jazyku, ale rómsky on nerozumie. Počul vtedy v telefóne obžalovaného, ako hovoril, že 5 tisíc euro, mu dá za to, keď dovezie chlapca do Bardejova. Je pravda, že U. vtedy pil slivovicu, ale myslí si, že určite vedel o čom rozpráva, nemal o tom pochybnosti a bral to vážne.

Svedok L. O. taktiež potvrdil, že Y. X. najskôr v nočných hodinách prišiel sám na družstvo v Nevoľnom, kde oni už spali doma na ubytovni a povedal, že bol zbitý, že hľadali Y., že od U. ľudia prišli a hľadali Y.. Hneď to povedali Y. a zavolali políciu. Medzitým však X. odišiel preč. Neskôr došlo ku tomu stretnutiu na Krahuliach, na ktoré ho zavolať X., kde sa dostavil aj s družkou T. W.. Tam sa stretli s tým U., pričom on tohto nepoznal vôbec, nevedel o koho ide, aj sa mu vtedy predstavil iným menom. Keď bol spomínaný U., tak vedeli, že to bude nejaký problém, preto tiež družka urobila tú nahrávku. Myslel si, že to bude niečo kvôli tomu obchodovaniu s ľuďmi, ale netušili, že ide o J.. Ten U. vrazil, že U. mu dal alebo dá mu 5 tisíc euro, aby J. odniesol do Bardejova. A potom tam povedal, že či si U. myslí, že on je idiot, že to urobí za 5 tisíc euro a zoberie 20 rokov. Tiež vypovedal, že s obž. U. mali v minulosti normálny vzťah. Spoznali sa, keď U. robil na taxíku, potom im vozil a zháňal ľudí. Pracovali spolu na Liptovských Revúcach, avšak tam po čase zistil, že na jeho pracovníkov boli napísané firmy, ako na biele kone, čo mal zabezpečiť obž. U., ktorý od nich získal doklady, občianske preukazy a pod. On chcel chrániť svojich ľudí, aby mohli normálne žiť, aby nemali na seba napísané firmy. Keď toto oznámil, tak na základe podnetu U., cez osoby ako G. P., bolo na neho vznesené obvinenie z obchodovania s ľuďmi a vykorisťovania. Tam podával trestné oznámenie aj J. Y., čo ho však donútil podať U.. Toto konanie už bolo zastavené uznesením prokurátora. V Liptovských Revúcach žiadal U.Á. od Y., aby na neho prepísal pozemky, ktoré Y. zdedil, zbil ho, tiež chcel od neho získať doklady, ktoré si potom Y. dal do úschovy vedúcej na družstve. X. U. podľa neho robí pre vplyvného podnikateľa z Prešova a chcel sa mu pomstiť za to, že riešil veci s prepísaním tých firiem. Ešte keď bývali v Cígelfke sa mu U. vyhrážal, aby stiahol trestné oznámenie a tiež mu potom niekto rozbil byt. Kvôli tomu aj z Cígelfky odišli. Potom bol súd v Ružomberku, v ktorom dostal obž. U. za to čo spravil na J. Y., trest 9 a pol roka, avšak sa odvolal, takže bude ešte rozhodovať krajský súd. Myslí si, že proste chceli Y. odvieť, aby pozmenil výpovede alebo nevypovedal. Celú túto vec berú od začiatku vážne, lebo poznajú U., vedia čoho sa dopúšťal. Myslí si, že by si ten U. niečo také nevymyslel, načo by sem prišiel z Prešova a zisťoval, kde sa nachádza Y.. Miesto kde chodí Y. pásť ovce chcel zistiť od X., ktorý je tiež bača a vedel, na ktorom mieste sa Y. zdržiava. Na ubytovňu v B. by neprišiel, lebo tam sú priestory monitorované kamerami.

Svedok poškodený J. Y. na hlavnom pojednávaní taktiež potvrdil, že s obž. X. U. sa stretli v Liptovských Revúcach na družstve, na salaši, kde pracovali asi 4-5 rokov dozadu. Najprv vychádzali spolu dobre, ale potom obžalovaný zistil, že zdedil po otcovi pozemky a chcel, aby tieto pozemky na neho prepísal. On to odmietol a obž. sa mu začal vyhrážať, začal ho nútiť, biť ho, dokopal ho, zastrelil pred ním salašníckeho psa a povedal, že tak dopadne ako ten pes. Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši bol X. U. za to odsúdený neprávoplatne na 9 a pol roka. Toho dňa 9.6. minulého roku prišiel na Nevoľné na družstvo, ubytovňu v nočných hodinách bača Y. X., ktorý im bol povedať, že dvaja chlapi prišli na Krahule, že ich poslal U., že hľadajú jeho a chcú ho spratať z cesty, že si má dávať pozor. Asi o 2 týždne neskôr sa dozvedel od L. O. a jeho ženy T. W., že Y. X. zavolať O., nech príde na Krahule, aby sa stretli. Pán O. potom išiel na Krahule aj s T. W. a bol tam nejaký U., ktorý začal hovoriť, že X. U. dal 5 tisíc euro, aby ho spratali z cesty. Motív podľa neho je, aby nevypovedal na X. U., to čo sa stalo v tých Liptovských Revúcach, za čo je súd v Liptovskom Mikuláši. Na súde v Liptovskom Mikuláši bol

vypovedať a vedel, že bol vyhlásený rozsudok, kde dostal X. U. trest 9 a pol roka. On má strach, preto hneď podával oznámenie na políciu.“

K zvukovému záznamu namietanému dovolateľom súd prvého stupňa správne uviedol, že: „V spise sa nachádza i zvuková nahrávka, ktorá zaznamenáva rozhovor medzi osobami Y. X., L. O., U. U. a T. W., týkajúci sa stretnutia na farme v Krahuliach, dňa 19.6.2024 v raňajších hodinách (CD nosič + prepis na č.l. 204 - 208 spisu). U. U. sa tu počas rozhovoru v rôznych súvislostiach vyjadruje.... Hoci v danom prípade sa jednalo o zvukovú nahrávku vyhotovenú súkromnou osobou - T. W., táto podľa názoru súdu mohla byť vykonaná ako dôkaz na hlavnom pojednávaní v zmysle § 119 ods. 3 Tr. poriadku, nakoľko sa nejedná o nahrávku komunikácie samotného obžalovaného a najmä ide o dôkaz podporný, nie jediný ani výlučný, bez ktorého by nebolo možné uznať obžalovaného vinným zo spáchania žalovaného činu. Takýto záver vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 1Tdo/33/2021 z 8. decembra 2021). Jedná sa o dôkaz, ktorý v podstate iba dopĺňa a osvedčuje pravdivosť výpovedí svedkov Y. X. a L. O., ktorí vypovedali v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní.“

Najvyšší súd uvedené konštatovanie, že zvukový záznam bol použiteľný v trestnom konaní v súlade s § 119 Trestného poriadku (primerane viď napr. III. ÚS 24/2020) potvrdzuje, pričom k otázke jeho zákonnosti a použiteľnosti dopĺňa nasledovné.

Podľa § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

V predmetnej veci ide o komunikáciu medzi súkromnými osobami (v zmysle odseku 1 čl. 8 Dohovoru), pričom zvukový i obrazový záznam komunikácie súkromných osôb zabezpečený jednou z komunikujúcich osôb i bez výslovného súhlasu ďalšej komunikujúcej osoby môže byť v trestnom konaní použitý ako dôkazný prostriedok na dokumentovanie a preukazovanie porušenia ustanovení Trestného zákona. Prípustnosť takého dôkazného prostriedku je potrebné posudzovať s ohľadom na rešpektovanie práva na súkromie zakotveného v čl. 8 Dohovoru a s ohľadom na čl. 6 Dohovoru o práve na spravodlivý proces. Protiprávne konanie páchatel'a trestného činu nemôže požívať ochranu podľa § 12 Občianskeho zákonníka.

Vyššie uvedený záver zohľadňuje doterajšiu judikatúru súdov Slovenskej republiky (Najvyšší súd Slovenskej republiky z 2. apríla 2014, sp. zn. 2Tost/4/2014, Ústavný súd Slovenskej republiky z 17. januára 2012, sp. zn. III. ÚS 24/2012...), judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj primerane rozhodnutia českých súdov (najmä Najvyšší súd Českej republiky, sp. zn. 5To/459/2007,

Ústavný súd Českej republiky, sp. zn. IV. ÚS 2425/09 - k testu proporcionality a ďalšie).

Krajský súd k právnej kvalifikácii konania obvineného uviedol, že: „Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaného a správne postupoval, keď ho v konečnom dôsledku uznal za vinného zo zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona. Krajský súd sa, čo do viny, v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu a v tomto smere v podrobnostiach krajský súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku Považoval však za potrebné reagovať v rámci odvolacieho konania aj na odvolacie námietky obžalovaného, ktoré ale nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu vo výroku o jeho vine. Ako správne uviedol okresný súd, trestná činnosť obžalovaného bola jednoznačne preukázaná usvedčujúcimi výpoveďami svedkov Y. X., L. O., čiastočne i J. Y. a U. U., ako aj ďalšími vykonanými dôkazmi. Z pohľadu krajského súdu niet jediného racionálneho dôvodu, aby súd tieto usvedčujúce svedecké výpovede a ich obsah nejakým spôsobom spochybňoval a neopieral sa o ne. Zo žiadneho vykonaného dôkazu totiž nevyplynulo, žeby súd týchto svedkov mal považovať za osoby nedôveryhodné. Krajský súd potom nemá žiadne pochybnosti o správnosti záveru okresného súdu, že obžalovaný sa predmetného skutku dopustil.“

Vzhľadom k uvedenému nebolo možné prisvedčiť dovolateľovým námietkam, že súdy pri svojom rozhodovaní vychádzali výlučne zo svedectiev z počutia, alebo zo sprostredkovaných výpovedí. Naopak jednalo sa o priamych (obvineného usvedčujúcich) svedkov, ktorí vypovedali po riadnom zákonom poučení o povinnosti vypovedať pravdu a nič nezamlčovať, a ktorí nimi popisované skutočnosti vnímali vlastnými zmyslami. Súd prvého stupňa tieto výpovede svedkov veľmi podrobne uviedol do rozhodnutia, a tieto pri svojom rozhodovaní starostlivo vyhodnotil tak jednotlivo, ako i v súlade s ostatnými vo veci vykonanými dôkazmi vrátane zvukového záznamu, ktorý správne vykonal a vzal do úvahy ako dôkaz. Zároveň odvolací súd správne k výpoveďiam svedkov skonštatoval, že nezistil žiadne skutočnosti spochybňujúce vierohodnosť ich výpovedí.

Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že obvinený z dôvodu nespokojnosti s vysokým trestom odňatia slobody uloženým mu v inom trestnom konaní úmyselne vytváral podmienky na spáchanie zločinov podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona a podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona voči poškodenému, ktorý v (inom) trestnom konaní svedčil proti obvinenému, tak, že ponúkol finančnú odmenu U. U. za obmedzenie osobnej slobody poškodenému a privedenie mu poškodeného, avšak k pokusu ani k dokonaniu trestných činov nedošlo. Uvedeného konania sa obvinený dopustil z dôvodu nespokojnosti so svojim (zatiaľ neprávoplatným) odsúdením na dlhoročný trest odňatia slobody, z ktorého vinil poškodeného, a ktorého bolo odvolacím súdom nariadené dopočúť, čomu chcel obvinený takýmto konaním zabrániť.

Dovolateľom namietaný rozpor medzi vykonanými dôkazmi a právnymi závermi súdov, v rámci ktorého namieta konkrétne výpovede svedka poškodeného J. Y., aj svedka U. U. a neexistenciu konkrétnej dohody o trestnej činnosti však už zasahujú do skutkového stavu a ten, ako bolo uvedené vyššie dovolací súd nemôže v rámci dovolania podaného obvineným preskúmať.

Právne posúdenie skutku súdmi oboch stupňov teda vychádzalo z vykonaného dokazovania, a podľa najvyššieho súdu zodpovedalo ustanoveniam Trestného zákona. Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je splnený obvineným uvádzaný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a z tohto dôvodu dovolanie obvineného na verejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.